

Προτάσεις Πολιτικής για την Οικονομία

Η ελληνική οικονομία μαστίζεται από μία σειρά προβλημάτων: χαμηλή παραγωγικότητα, αναποτελεσματική δημόσια διοίκηση, αδιαφανές θεσμικό πλαίσιο, διαφθορά και, βέβαια, ένα βαριά πάσχον, χρονοβόρο και αντιπαραγωγικό σύστημα απονομής δικαιοσύνης ως μόνιμη τροχοπέδη, ένα πολύ μεγάλο κομμάτι της οικονομικής δραστηριότητας βρίσκεται στην αυτοαπασχόληση και την άτυπη οικονομία.

Ως αποτέλεσμα, παρόλο που η Ελλάδα, ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι κομμάτι μίας από τις μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου, δεν έχει καταφέρει να εκμεταλλευτεί τις δυνατότητες που της παρέχει. Αυτό διότι η πλειονότητα των επιχειρήσεων της είναι πολύ μικρές και εσωστρεφείς. Το θεσμικό πλαίσιο και τα κίνητρα, είτε αρνητικά είτε θετικά, δεν παρέχονται ώστε οι υγιείς από αυτές να μεγεθυνθούν, να υιοθετήσουν νέες τεχνολογίες στην παραγωγή τους, ώστε να αυξήσουν την παραγωγικότητά τους και να γίνουν ανταγωνιστικές. Απεναντίας, η γραφειοκρατία της δημόσιας διοίκησης αυξάνει σε μεγάλο βαθμό το κόστος λειτουργίας τους. Η έλλειψη ενός διαφανούς ανταγωνιστικού πλαισίου έχει ως αποτέλεσμα τη χαμηλή ποιότητα και το υψηλό κόστος αγαθών και υπηρεσιών.

Όλα αυτά είναι απόρροια της διαχρονικής ανεπάρκειας του πολιτικού προσωπικού να σχεδιάσει και να υλοποιήσει ένα τολμηρό μακροχρόνιο σχέδιο για την ανάπτυξή της. Σχέδιο που δεν μπορεί παρά να περιλαμβάνει προκλήσεις που, για να ξεπεραστούν, θα απαιτηθεί προσπάθεια από όλους για πολλά. Και αυτό, γιατί μετά την έξοδο της από το μνημόνιο η Ελλάδα βρίσκεται και θα παραμείνει σε καθεστώς μεταπρογραμματικής εποπτείας έως ότου εξοφλήσει τουλάχιστον το 75% της χρηματοδοτικής συνδρομής που έχει λάβει. Ταυτόχρονα υπάγεται και στους δημοσιονομικούς κανόνες του ευρωπαϊκού Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Η διαφύλαξη της δημοσιονομικής αξιοπιστίας, λοιπόν, αποτελεί κρίσιμο παράγοντα της πιστοληπτικής αξιολόγησης της ελληνικής οικονομίας.

Στην κατάσταση που έχει, λοιπόν, περιέλθει η χώρα εύκολες και ευχάριστες λύσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της οικονομίας δεν υπάρχουν. Υπάρχει ανάγκη για μία συνολική αντιμετώπισή τους και σε αυτό αποσκοπούν οι προτάσεις του Βολτ.

Κατεύθυνση πολιτικών του Βολτ

Η Ελλάδα έχει την ανάγκη ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης, διαφορετικού από το κρατικοδίαιτο που οδήγησε στην κρίση του χρέους. Το Βολτ δεν υιοθετεί εδώ την άποψη «όλα τα προβλήματα από το κράτος, όλες οι λύσεις από την αγορά», αλλά αναγνωρίζεται πως η αύξηση του παραγόμενου πλούτου προέρχεται από την υγιή επιχειρηματικότητα, σε πλαίσιο ρυθμίσεων και κανόνων που

διασφαλίζουν τον υγιή ανταγωνισμό, την οικονομική διαφάνεια, τις ίσες ευκαιρίες, την προστασία των εργαζομένων και τα δικαιώματα του καταναλωτή.

Το Βολτ αντιλαμβάνεται και αξιολογεί τα συμφέροντα όλων των κοινωνικών ομάδων, ειδικά όσων επλήγησαν από τις αλληπάλληλες κρίσεις των τελευταίων 15 ετών, και θέτει ως στόχο του την αύξηση της συνολικής ευημερίας του πληθυσμού της χώρας. Ως μοχλό θέτει τη δραστική αύξηση του παραγόμενου πλούτου της χώρας, μέσω πολιτικών αύξησης της παραγωγικότητας, των εξαγωγών και της μεγέθυνσης των υγιών μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Αυτό προϋποθέτει την καλύτερη πρόσβασή τους σε χρηματοδοτικά εργαλεία, ειδικά για επενδύσεις που αφορούν την εξωστρέφειά τους, τη χρήση νέων τεχνολογιών, την ψηφιοποίησή τους, και τη μετάβασή τους στην πράσινη οικονομία. Ταυτόχρονα είναι αναγκαία η ταχεία και ποιοτική απόδοση της δικαιοσύνης, η πάταξη της γραφειοκρατίας και η επικέντρωση σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας στους οποίους η χώρα μας έχει σχετικό πλεονέκτημα.

Πέρα από την αναγκαία αύξηση της παραγωγικότητας της οικονομίας, σημαντικό ρόλο στην ευημερία των πολιτών έχουν και μη αγοραία αγαθά. Για αυτόν τον λόγο προσβλέπουμε στην εισαγωγή και άλλων μετρήσεων πέραν του ΑΕΠ στην αξιολόγηση της οικονομίας, έτσι ώστε αγαθά όπως ο ελεύθερος χρόνος, η προστασία του περιβάλλοντος, η ποιότητα της καθημερινής ζωής να λαμβάνονται υπόψη.

Οι πολιτικές μας αναγνωρίζουν το κράτος ως:

- Ρυθμιστή των αγορών ώστε να διευκολύνεται ο ιδιωτικός τομέας στην παραγωγική του λειτουργία.
- Ελεγκτή των αγορών ώστε να μην υπάρχουν μονοπώλια ή να ελέγχονται αυτά που υπάρχουν.
- Επενδυτή για παραγωγή μη αγοραίων αγαθών, υποδομών και δράσεων με θετικές εξωτερικότητες.
- Αναδιανεμητή εισοδήματος από τους έχοντες πολλά ή αρκετά, στους έχοντες πολύ λίγα.
- Διαχειριστή εσόδων από την πώληση ή ενοικίαση φυσικών πόρων.

Τέλος, προωθούμε τις συμπράξεις του κράτος ή παραχωρήσεις αρμοδιοτήτων στον ιδιωτικό τομέα, όπου η εθνική ασφάλεια δεν το απαγορεύει, με στόχο τις καλύτερες δυνατές υπηρεσίες. Αυτό τελείται υπό την εποπτεία του κράτους, που θέτει τους όρους και τις προϋποθέσεις.

Επιχειρηματικότητα & Ανάπτυξη

Στόχος μας είναι η ανάδειξη αποδοτικών επιχειρήσεων μέσα από ένα πλαίσιο υγιούς ανταγωνισμού. Συχνά, όμως, αυτές οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα δεν έχουν πρόσβαση στα απαραίτητα εργαλεία για να μεγεθυθούν, ώστε να είναι πιο αποδοτικές και εξωστρεφείς. Παράλληλα, το πολύ μεγάλο ποσοστό πολύ μικρών επιχειρήσεων και αυτοαπασχόλησης στη χώρα σχετίζεται και με τη δυνατότητά τους να επιχειρούν στην παραοικονομία, ώστε να μειώνουν δραστικά το φοροασφαλιστικό τους βάρος σε σχέση με νόμιμες επιχειρήσεις. Στόχος μας η εξάλειψη αυτών των αντικινήτρων για μεγέθυνση με ταυτόχρονη πρόσβαση στη χρηματοπιστωτική χρηματοδότηση που

χρειάζονται οι πολύ μικρές επιχειρήσεις για να επεκταθούν. Ειδικότερα, προτείνουμε φορολογικά κίνητρα και κίνητρα σχετιζόμενα με το ανθρώπινο δυναμικό, για την ίδρυση νέων μονάδων, εγκατάσταση αλλοδαπών και μεγέθυνση, συνεργασία και συγχώνευση υπαρχουσών επιχειρήσεων. Υποστηρίζουμε μέτρα για τη μείωση της νόμιμης επιβάρυνσής τους υπό τη μορφή ενός πιο αποδοτικού δημοσίου.

Για την αντιμετώπιση ολιγοπωλιακών καταστάσεων προτείνουμε πολιτικές που ενδυναμώνουν την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Ενάντια στη γραφειοκρατία προωθούμε πολιτικές ενοποίησης των δημόσιων οργανισμών, στη βάση μίας βάσης δεδομένων για τους πολίτες και διαμένοντες στη χώρα. Δομούμε, επίσης, σταθερές τέτοιες ώστε να μπορεί τόσο το άτομο (ιδιώτης) όσο και οι επιχειρήσεις να δρουν σε ένα υγιές ανταγωνιστικό περιβάλλον προστατευμένο από το κράτος τόσο από έκνομους όσο και εξωθεσμικούς παράγοντες. Για την ανασυγκρότηση των τοπικών οικονομιών υποστηρίζουμε τη δημιουργία εξειδικευμένων αναπτυξιακών μοντέλων που να αναγνωρίζουν τις τοπικές ανάγκες και προοπτικές.

Τέλος, η βιομηχανία της χώρας μπορεί να αναζωογονηθεί με την ενίσχυση της παραγωγικότητάς της με σύγχρονο εξοπλισμό μηχανημάτων, ψηφιακή τεχνολογία και χαμηλό ίδιο κόστος παραγωγής ενέργειας. και την εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού ώστε να αποκτήσει τις απαραίτητες ικανότητες.

Προτάσεις πολιτικής

Προτάσεις για πολύ μικρές επιχειρήσεις και αυτοαπασχόληση:

- Φορολογικά κίνητρα για συνεργασίες και συγχωνεύσεις και αντικατάσταση αυτοαπασχόλησης από νομικά πρόσωπα/εταιρείες.
- Δημιουργία θεσμικού πλαισίου διευκόλυνσης τοπικής συνεργασίας μικρών επιχειρήσεων.

Το θεσμικό αυτό πλαίσιο έχει ως στόχο τη συνεργασία μικρών επιχειρήσεων σε τοπικό επίπεδο, έτσι ώστε να αυξηθεί η παραγωγικότητα και εξωστρέφειά τους. Το πλαίσιο θα έχει απλούς κανόνες, που θα δίνουν τη δυνατότητα στις τοπικές κοινωνίες να δημιουργούν τα δικά τους σχέδια, με ταυτόχρονο αποτελεσματικό έλεγχο τους για την αποτροπή καταχρήσεων. Το αρχικό κόστος της συνεργασίας θα επιχορηγείται από το κράτος, έτσι ώστε να δημιουργηθούν τα κατάλληλα κίνητρα. Ταυτόχρονα, θα διευκολυνθεί η επικοινωνία των συνεργασιών με τα δημόσια ινστιτούτα, έτσι ώστε σημαντικές λειτουργίες με υψηλό κόστος για μικρές επιχειρήσεις (π.χ. χημικός έλεγχος ποιότητας) να διεκπεραιώνονται ευκολότερα, και με κέρδη για τον ερευνητικό τομέα.

- Αύξηση ελέγχων για εργασιακές παραβάσεις σε πολύ μικρές επιχειρήσεις
- Παρεμβάσεις στο κόστος ηλεκτρονικών συναλλαγών ώστε η χρήση πλαστικού χρήματος να γίνει σχεδόν καθολική

- Φορολογικές κλίμακες εισοδήματος που επιβαρύνουν το εισόδημα με τον ίδιο τρόπο, ανεξάρτητα αν προέρχεται από μισθωτή εργασία ή αυτοαπασχόληση
- Έλεγχος της φοροδιαφυγής και της εισφοροδιαφυγής μέσω συστήματος ελέγχου με διοικητική μορφή πυραμίδας

Το σύστημα έχει στόχο τον άμεσο και χαμηλού κόστους εντοπισμό της φοροδιαφυγής. Θα λειτουργεί ψηφιακά και πέρα από επιρροές και παρεμβάσεις του πολιτικού προσωπικού.

Προτάσεις για τον ανταγωνισμό:

- Αύξηση προϋπολογισμού της επιτροπής ανταγωνισμού.
- Αύξηση αρμοδιοτήτων της επιτροπής, ώστε τα θέματα ανταγωνισμού όλων των τομέων να περάσουν στην αρμοδιότητά της.
- Θεσμοθέτηση τελών ρύπων για όλες τις ρυπογόνες επιχειρήσεις.

Προτάσεις για λειτουργία του δημοσίου:

- Μετατροπή του ΑΦΜ σε έναν αριθμό πολίτη (ΑΠ) για όλες τις δημόσιες υπηρεσίες, με δυνατότητα χρήσης σε συναλλαγές με ιδιωτικούς φορείς.

Ο ΑΠ θα δημιουργείται αυτόματα για όποιο άτομο γεννιέται ή/και διαμένει στη χώρα. Η σύνδεση όλων των πληροφοριών του δημοσίου θα γίνεται με βάση τον ΑΠ, με τη δημιουργία ενός προσωπικού κρατικού ηλεκτρονικού λογαριασμού (ΠΚΗΛ). Οι δημόσιες υπηρεσίες δεν έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από κανένα άτομο δικαιολογητικά για στοιχεία που υπάρχουν ήδη στον ΠΚΗΛ. Ταυτόχρονα θα δίνεται η δυνατότητα σύνδεσης και ιδιωτικών φορέων με τον ΠΚΗΛ, με τη συγκατάθεση του ατόμου, για τη διασταύρωση στοιχείων (π.χ. για ηλεκτρονικό άνοιγμα λογαριασμού τραπεζής)

- Καθιέρωση τακτικής αξιολόγησης των μονάδων παροχής δημοσίων υπηρεσιών με μετρήσιμους δείκτες.

Βάση των μετρήσεων θα είναι η καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και επιχειρήσεων. Με βάση αυτό και τις ανάγκες του δημοσίου καθιερώνονται αλλαγές στον αριθμό των εργαζομένων των δημοσίων υπηρεσιών και καθιέρωση συμπληρωματικών αμοιβών των παραγωγικών υπαλλήλων.

- Παρεμβάσεις για την αύξηση της διαφάνειας των εμπορικών και οικονομικών συναλλαγών με στόχο την τήρηση των οικονομικών συμφωνιών και την πάταξη της φοροδιαφυγής.

Προτάσεις για την τοπική ανάπτυξη:

- Σύνταξη μελετών ανά νομό και περιφέρεια, που θα καταλήγουν σε τρία σενάρια αναπτυξιακών μοντέλων με βάθος 10ετίας.

Οι μελέτες του μοντέλου ανάπτυξης ανά νομό ή/και περιφέρεια θα συνταχθούν με έξοδα του κράτους από ανεξάρτητες εταιρείες και με τη συνδρομή υπουργείων & τοπικών φορέων. Το έργο σύνταξης τριών διαφορετικών αναπτυξιακών πλάνων θα είναι αποτέλεσμα δουλειάς εξειδικευμένων στελεχών, έχοντας κατά νου το συνολικό σχέδιο ανάπτυξης της χώρας, όπου θα μελετώνται τα δυνατά και αδύνατα σημεία της τοπικής οικονομίας.

- Ψηφοφορία σε τοπικό επίπεδο για να επιλεγεί το σχέδιο.

Στα σχέδια που θα τίθενται σε ψηφοφορία θα αναφέρονται οι τομείς ανάπτυξης, ο τρόπος και οι απαραίτητες παρεμβάσεις/ρυθμίσεις/επενδύσεις του κράτους, ώστε να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα. Έτσι ο κάθε πολίτης θα έχει ενεργό ρόλο στην επιλογή του μοντέλου ανάπτυξης που θέλει για τον τόπο του. Εν συνεχεία το κράτος οφείλει να επενδύσει και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις και τις υποδομές, ώστε να υλοποιηθεί το επιλεγμένο μοντέλο ανάπτυξης ανά νομό.

Προτάσεις για τη χρηματοπιστωτική υποστήριξη επιχειρήσεων:

- Αναβάθμιση του σκοπού και προϋπολογισμού της ελληνικής αναπτυξιακής τράπεζας για τη χρηματοδότηση νεοφυών επιχειρήσεων σε τομείς νέων και πράσινων τεχνολογιών και εξαγωγικών προϊόντων.

Προτάσεις για τη βιομηχανία:

- Εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού για την απόκτηση ψηφιακών ικανοτήτων σε σχέση με σύγχρονες μεθόδους παραγωγής.
- Προώθηση επενδύσεων σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών και μηχανολογικού εξοπλισμού.
- Σύνδεση της δημόσιας έρευνας με τις τεχνολογικές ανάγκες της βιομηχανίας και ενδυνάμωση των καινοτομιών.
- Επιτάχυνση διαδικασιών για πάγια θέματα της βιομηχανίας (αδειοδότηση, κόστος ενέργειας) και σε θέματα ψηφιακού μετασχηματισμού.

Υποδομές & Μεταφορές

Για την αύξηση της παραγωγικότητας της οικονομίας και της ποιότητας ζωής των πολιτών, ύστερα από μία 15ετία αποεπένδυσης, η Ελλάδα χρειάζεται να εκσυγχρονίσει κρατικές υποδομές σε μέσα μαζικής μεταφοράς (ΜΜΜ), δρόμους, λιμάνια, αεροδρόμια, δίκτυα ενέργειας και επικοινωνιών, και δίκτυα ύδρευσης και άρδευσης. Για την ταχύτερη και ποιοτικότερη μετάβαση προτείνεται η μέθοδος των Συμπράξεων Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) να αποκτήσει ευρύτερη εφαρμογή στην υλοποίηση και συντήρηση δημόσιων υποδομών και δημόσιων έργων, με το Δημόσιο να λαμβάνει μέρος των κερδών και να εποπτεύει μέσω ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών. Ταυτόχρονα, σε έργα με μεγάλες εξωτερικότητες, όπως τα ΜΜΜ, θα πρέπει το κράτος να επενδύει λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο το στενό κέρδος της επένδυσης, αλλά και τη συνολική αύξηση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Προτάσεις πολιτικής

Προτάσεις για τις συγκοινωνίες:

- Αύξηση επενδύσεων στα ΜΜΜ των μεγάλων αστικών κέντρων της χώρας με προτεραιότητα στα μέσα σταθερής τροχιάς, συνοδευόμενα από κάρτες πολύ χαμηλού κόστους για τους μόνιμους κατοίκους.

Το χαμηλό κόστος για τους μόνιμους κατοίκους έχει αρνητικό αντίκτυπο για τον ισολογισμό των τοπικών ΜΜΜ, έχει όμως μεγάλο θετικό αντίκτυπο στη βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών, τη μείωση της μόλυνσης, τη μείωση των εξόδων για δρόμους εντός του αστικού ιστού και της αποσυμφόρησής του.

- Δημιουργία ολοκληρωμένου δικτύου αυτοκινητόδρομων-σιδηροδρόμων, με υλοποίηση επιπλέον οριζόντιων και κάθετων αξόνων, που θα βγάλουν από την απομόνωση μεγάλες περιοχές της περιφέρειας.
- Δημιουργία σιδηροδρομικής σύνδεσης των κομβικών λιμανιών και βιομηχανικών περιοχών της χώρας (όπως Καβάλα, Ηγουμενίτσα, Βόλος, Πάτρα, Καλαμάτα κ.ά), καθώς και των βασικών πυλών εξαγωγών.
- Αξιοποίηση ανενεργών λιμανιών και στρατιωτικών αεροδρομίων για επιχειρηματικές δραστηριότητες χερσαίας και υδάτινης αερομεταφοράς.
- Βελτίωση των υποδομών των ελληνικών λιμανιών, ώστε να διαθέτουν χώρους και εξοπλισμό υποδοχής καθώς και να είναι κατάλληλα για τον ελλιμενισμό κρουαζιερόπλοιων.

Προτάσεις για εμπορευματικά κέντρα και συνδυασμένες μεταφορές:

- Ίδρυση και οργάνωση εμπορευματικών κέντρων σε κατάλληλες περιοχές για την τόνωση των συνδυασμένων μεταφορών.
- Μεταστέγαση των εταιρειών μεταφοράς έξω από τον αστικό ιστό της Αθήνας.

Στόχος η αποσυμφόρηση του αστικού ιστού, η μείωση της μόλυνσης, η αποβιομηχανοποίηση των περιοχών και η μετατροπή τους σε πνεύμονα πρασίνου και σύγχρονων εγκαταστάσεων στέγασης.

- Δημιουργία κρατικού logistics centre για όλους τους τομείς του δημοσίου.

Έτσι ώστε να υπάρχει καλύτερη διαχείριση του αναγκαίου υλικού, μείωση του κόστους αποθήκευσης λόγω οικονομιών κλίμακας και μείωση σπατάλης μέσω θέσπισης του δημοσίου ως ενός μεγάλου αγοραστή.

Προτάσεις για παραγωγή, δίκτυα μεταφοράς και έργα αποθήκευσης ενέργειας:

- Επέκταση των δικτύων υψηλής και υπερυψηλής τάσης σε όλη την επικράτεια.

Όστε να καλύψουν τις ανάγκες μεταφοράς ενέργειας από μονάδες ανανεώσιμων μορφών ενέργειας (ΑΠΕ) αλλά και της αυξημένης ζήτησης από φορτιστές αυτοκινήτων και αντλίες θερμότητας σε κτίρια και κατοικίες. Η διασύνδεση των νησιών είναι αναγκαία για να καλυφθούν οι αυξημένες ενεργειακές ανάγκες του τουρισμού από ΑΠΕ αντί καύσης ορυκτών καυσίμων.

- Κίνητρα και δημιουργία καλύτερου νομικού πλαισίου για την αυτοπαραγωγή ενέργειας από μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις.

Όσες επενδύσεις έχουν υψηλές ανάγκες ηλεκτρικής ενέργειας θα έχουν κίνητρα να επενδύσουν ταυτόχρονα και στην αυτοπαραγωγή και την αποθήκευση ενέργειας.

- Άμεσες επενδύσεις σε υδροηλεκτρικά σε συνδυασμό με έργα αντλησιοταμίευσης για την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ.

Έτσι ώστε η χώρα να έχει σύντομα τη δυνατότητα να αποθηκεύει ηλεκτρική ενέργεια από ΑΠΕ για χρήση κατά τις ώρες χαμηλής παραγωγής, που θα καταστήσει τη γρήγορη αποδέσμευση από τα ορυκτά καύσιμα εφικτή.

Προτάσεις για δίκτυα επικοινωνιών:

- Υποστήριξη της ανάπτυξης δικτυακών υποδομών νέας γενιάς και αξιοποίηση υφιστάμενων τηλεπικοινωνιακών υποδομών ασύρματων δικτύων για τη δημιουργία δικτύων 5G, ειδικά σε περιοχές εκτός αστικού ιστού.

Τα νέας γενιάς δίκτυα υψηλών ταχυτήτων είναι απαραίτητα για εγκατάσταση στην Ελλάδα επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας καινοτομίας και εφευρετικότητας. Καθώς οι περιοχές εκτός μεγάλων πόλεων συχνά είναι ασύμφωρες για την εγκατάσταση τέτοιων τεχνολογιών από ιδιωτικές επιχειρήσεις, το κράτος πρέπει να μεριμνήσει για την ανάπτυξή τους. Έτσι θα υποβοηθήσει ο οικονομικός τους εκσυγχρονισμός, αλλά και η αποκέντρωση του οικονομικού μοντέλου της χώρας.

Προτάσεις για άρδευση, ύδρευση, αποχέτευση και διαχείριση αποβλήτων:

- Σύνταξη μελέτης για τις αναγκαίες επενδύσεις για τη βέλτιστη χρήση των υδάτινων πόρων.

Οι υποδομές άρδευσης των οργανισμών εγγείων βελτιώσεων είναι υπό κατάρρευση με αποτέλεσμα σπατάλη νερού και ενέργειας που ανεβάζει το κόστος της αγροτικής παραγωγής.

- Διάθεση κονδυλίων για κατασκευές ελέγχου διαρροών στο δίκτυο ύδρευσης.
- Δημιουργία δικτύων αποχέτευσης και εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων σε όλες τις πόλεις, με προτεραιότητα στις τουριστικές περιοχές.
- Κατασκευή και εκσυγχρονισμός υποδομών ανακύκλωσης και επεξεργασίας στερεών αποβλήτων και υγρών ναυτιλιακών αποβλήτων που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής και προστατεύουν το περιβάλλον.

Τουρισμός

Η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, η εκτεταμένη ακτογραμμή και το φυσικό περιβάλλον της χώρας είναι συγκριτικά πλεονεκτήματα που την καθιστούν έναν από τους σημαντικότερους τουριστικούς προορισμούς παγκοσμίως. Η προσφορά του τουριστικού προϊόντος κινητοποιεί μεγάλο εύρος επιμέρους οικονομικών δραστηριοτήτων. Ως αποτέλεσμα, ο τουρισμός αποτελεί βασικό τομέα της ελληνικής οικονομίας με σημαντική συνεισφορά στο ΑΕΠ και στην απασχόληση.

Χρειάζεται λοιπόν με καλά επεξεργασμένες πολιτικές να αντιμετωπιστούν υπαρκτές δομικές αδυναμίες του, ώστε να προστατευτεί και να ενδυναμωθεί έναντι μελλοντικών προκλήσεων.

Προτάσεις πολιτικής

Ο εμπλουτισμός και η αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος απαιτούν συντονισμένες δράσεις από ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς.

- Ενίσχυση των υποδομών, κυρίως στις μεταφορές αλλά και στην ενέργεια, την ύδρευση, τη διαχείριση των απορριμμάτων, κλπ. σε γενική μα και τοπική κλίμακα.

- Δραστηριότητες προώθησης του τουριστικού προϊόντος.

Ο ρόλος των κλαδικών και των δημόσιων φορέων είναι ιδιαίτερα σημαντικός καθώς στον τουριστικό κλάδο και σε συνδεδεμένες δραστηριότητες συμμετέχει μεγάλος αριθμός πολύ μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες ατομικά έχουν περιορισμένες δυνατότητες προώθησης του προϊόντος τους.

- Ταχεία ολοκλήρωση του χωροταξικού σχεδιασμού στις τουριστικές περιοχές της χώρας.

Είναι απαραίτητο συστατικό για τη βιωσιμότητα του ελληνικού τουριστικού προϊόντος σε μακροχρόνια βάση. Χρειάζεται σχεδιασμός που θα δίνει ιδιαίτερο βάρος στην προστασία του φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου της χώρας, συμβατός με την κλίμακα κάθε περιοχής.

- Αποτελεσματική διαχείριση, λειτουργία, προβολή και προώθηση των τουριστικών προορισμών.
- Δράσεις αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού, γιατί η ποιότητα των προσφερόμενων τουριστικών υπηρεσιών συνδέεται στενά με την επαγγελματική επάρκεια των εργαζομένων και της διοίκησης των τουριστικών επιχειρήσεων και των εμπλεκόμενων φορέων του δημοσίου τομέα:
  - Εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων προγραμμάτων τουριστικών σπουδών σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης.
  - Ενίσχυση της επαγγελματικής κατάρτισης, της πρακτικής άσκησης και της μαθητείας.
  - Επιμόρφωση των στελεχών του δημοσίου τομέα.

Γεωργία

Τα βασικά προβλήματα της ελληνικής γεωργίας είναι μακροχρόνια:

- Το εγγειοδιαρθρωτικό που αφορά τον μεγάλο αριθμό των μικρών και πολυτεμαχισμένων εκμεταλλεύσεων.
- Το ανθρώπινο δυναμικό είναι κατά μέσο όρο πολύ πιο ηλικιωμένο, λιγότερο μορφωμένο, και μερικώς απασχολούμενο από ό,τι σε άλλους τομείς της οικονομίας.
- Η αγορά γης λόγω της μέχρι πρόσφατα έλλειψης κτηματολογίου, αλλά και της έλλειψης καθορισμένων ζωνών χρήσης. Οι τιμές αγοράς και ενοικίασης αγροτικής γης στην Ελλάδα είναι από τις υψηλότερες στην ΕΕ, με προφανείς επιπτώσεις στο κόστος παραγωγής και την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων.
- Η υπερεκμετάλλευση των υδάτινων πόρων και ως αποτέλεσμα των επιδοτήσεων προς υδροβόρες καλλιέργειες (βαμβάκι, φρούτα που αποσύρονται, κλπ.) Η στάθμη σε πολλούς υπόγειους υδροφόρους ορίζοντες της χώρας μειώνεται κατά μέσο όρο 5 μέτρα ετησίως, με προφανείς επιπτώσεις τόσο στην ποιότητα των αντλούμενων υδάτων (υφαλμύρωση), όσο και στο κόστος παραγωγής (λόγω του μεγαλύτερου βάθους άντλησης).

- Η εμπορία των αγροτικών προϊόντων. Τα ελληνικά γεωργικά προϊόντα κατά κύριο λόγο εξάγονται χύδην, για να μεταποιηθούν στη συνέχεια και να πωληθούν με ξένες επωνυμίες. Επίσης απουσιάζει αισθητά η τυποποίηση σε πολλά γεωργικά προϊόντα με συνέπεια να μειονεκτούν σε σχέση με εισαγόμενα.
- Στην οργάνωση των παραγωγών, οι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί λειτουργούν με πολλά προβλήματα, που έχουν δημιουργηθεί και από τις μακροχρόνιες πολιτικές παρεμβάσεις, με συνέπεια την έλλειψη εμπιστοσύνης από τους παραγωγούς προς τους συνεταιρισμούς.

Το Βολτ προωθεί μία αγροτική πολιτική στην οποία η διασφάλιση του αγροτικού εισοδήματος δεν θα γίνεται μέσω επιδοτήσεων αλλά μέσω αύξησης της αξίας των αγροτικών προϊόντων. Αυτό θα επιτευχθεί με τη βελτίωση της επωνυμίας των αγροτικών προϊόντων, με έμφαση στην ποιότητα και στη σταθερότητα της παραγωγής και όχι στην ποσότητα. Αυτό προϋποθέτει τη βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής, της εκπαίδευσης των εργαζόμενων ατόμων, και των όρων εμπορίας επώνυμων ελληνικών προϊόντων. Αυτό βασίζεται στη βελτίωση των όρων λειτουργίας των συνεταιρισμών. Για τη μακροπρόθεσμη διατήρηση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων και του περιβάλλοντος προωθούμε και πολιτικές βελτίωσης της χρήσης υδάτινων πόρων. Τέλος, υποστηρίζουμε πολιτικές αρνητικών και θετικών κινήτρων για την αξιοποίηση ακαλλιέργητων καλλιεργήσιμων εκτάσεων.

Προτάσεις πολιτικής

Προτάσεις για την αύξηση της αξίας των αγροτικών προϊόντων:

- Καθιέρωση ονομασιών προέλευσης για τοπικά προϊόντα.
- Χρηματοδότηση ατομικών σχεδίων βελτίωσης ποιότητας.
- Οργανωμένη προώθηση ελληνικών επώνυμων προϊόντων μέσω εκθέσεων και άλλων διόδων.

Προτάσεις για την αύξηση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων:

- Υιοθέτηση διεθνών ποιοτικών προτύπων.
- Καθιέρωση ελληνικών προτύπων.
- Καθιέρωση ελέγχου ποιότητας σε όλα τα στάδια παραγωγής.

Προτάσεις για τη βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής:

- Ενίσχυση των επιμέρους αγροτικών ερευνητικών κέντρων

- Κονδύλια για την επαν-εκπαίδευση των νέων και παλαιών αγροτών
- Αναδιοργάνωση και αναστόχευση των Γεωργικών Γραφείων Ανάπτυξης (ΓΓΑ)

Προτάσεις για τη βελτιωμένη χρήση των υδάτινων πόρων:

- Σύσταση μελετών για τη μέγιστη δυνατή υδροληψία και την εξοικονόμηση υδάτινων πόρων ανά περιοχή
- Προώθηση προϊόντων που δεν είναι υδροβόρα μέσω οικονομικών αντικινήτρων έναντι της υπερκατανάλωσης νερού.

Προτάσεις για τη λειτουργία των συνεταιρισμών:

- Σύσταση μελετών βιωσιμότητας για όλους τους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς από ανεξάρτητες και εξειδικευμένες εταιρείες
- Ενίσχυση εξυγίανσης όσων συνεταιρισμών προκύψει από τις μελέτες ότι έχουν προοπτικές, με έλεγχο από ορκωτούς λογιστές για μια 10ετία.

Προτάσεις για τη χρήση εγκαταλελειμμένων αγροτεμαχίων:

- Επιδότηση παραχώρησης εγκαταλελειμμένων καλλιεργήσιμων εκτάσεων γης σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες.

Στόχος του μέτρου η απο-ερημοποίηση της υπαίθρου και η αύξηση της αγροτικής παραγωγής. Η παραχώρηση εκτάσεων δίνει τη δυνατότητα σε άτομα δίχως περιουσία (άνεργα άτομα, πρόσφυγες, κλπ) να αποκτήσουν ένα σταθερό εισόδημα, με ταυτόχρονη, εγγυημένη από το κράτος, μερική αποζημίωση χρήσης της ιδιοκτησίας.

Ναυτιλία

Η διαφύλαξη της ανταγωνιστικότητας του ελληνόκτητου στόλου καθώς και η επιλογή της ελληνικής σημαίας αποτελούν καθοριστικές παραμέτρους για τη μεγιστοποίηση συνεισφοράς της ναυτιλίας στον τόπο μας. Αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτικής του Βολτ για την ελληνική ναυτιλία αποτελεί η χάραξη ενός στρατηγικού εθνικού σχεδίου ανάπτυξης της ναυπηγικής βιομηχανίας με 10ετή ορίζοντα. Στόχος είναι η αναζωογόνηση αυτού του τομέα υψηλής προστιθέμενης αξίας, στον οποίο η χώρα μας έχει μεγάλο σχετικό πλεονέκτημα.

Ταυτόχρονα, οι ανάγκες συγκοινωνίας και εμπορίου, με πλοία ακτοπλοΐας, της νησιωτικής Ελλάδας με τα χερσαία λιμάνια της χώρας, καθώς και μεταξύ των νησιών, αποτελεί σημαντικό στόχο τόσο για την παραγωγικότητα της ελληνικής οικονομίας όσο και για τη βέλτιστη παροχή υπηρεσιών στους πολίτες. Ειδική μέριμνα χρειάζεται για τους καλοκαιρινούς μήνες με το τουριστικό κύμα, καθώς και για τις άγονες γραμμές.

Προτάσεις πολιτικής

Προτάσεις για την ποντοπόρο ναυτιλία:

- Δημιουργία και διασφάλιση ενός σταθερού, δίκαιου, ανταγωνιστικού, φορολογικού πλαισίου.

Ενοποίηση και επικαιροποίηση των υφιστάμενων νόμων (89/67, 378/68, 27/75, 814/78 κλπ.), που αναφέρονται στην εγκατάσταση αλλοδαπών εταιρειών στην Ελλάδα, σε ένα ενιαίο κείμενο προς διευκόλυνση των ενδιαφερομένων.

- Σχηματισμός ενός ναυτιλιακού σχηματισμού που ενισχύει και συνδέει αποκομμένες μέχρι στιγμής οικονομικές δραστηριότητες

Στόχος η Ελλάδα να καταστεί ένα μεγάλο διεθνές ναυτιλιακό κέντρο, μέσω θέσπισης φορολογικών κινήτρων και δομικών μεταρρυθμίσεων.

- Αναβάθμιση, εξειδίκευση και διεθνοποίηση των ναυτιλιακών σπουδών.

Στόχος η κάλυψη των αναγκών των ναυτιλιακών επιχειρήσεων σε στελεχιακό δυναμικό, αξιωματικούς, πλοιάρχους, μηχανικούς.

- Ηλεκτρονική διασύνδεση και ψηφιοποίηση της ΔΟΥ Πλοίων.

Στόχος η μείωση της απαιτούμενης γραφειοκρατίας και του χρόνου διεκπεραίωσης ναυτιλιακών εργασιών μέσω της κατάργησης αλληλοεπικαλύψεων.

- Θεσμοθέτηση κινήτρων ώστε όλα τα πλοία της ελληνικής ακτοπλοΐας να επιθεωρούνται και να πιστοποιούνται για το αξιόπλοο των πλοίων, από τον Ελληνικό Νηογνώμονα.

Προτάσεις για την ακτοπλοΐα:

- Δημιουργία νησιωτικών δρομολογίων κορμού με χρήση μεγάλων πλοίων από και προς κύρια κεντρικά λιμάνια και διασύνδεση των υπόλοιπων νησιών με μικρότερα πλοία.

- Λειτουργία ανεξάρτητης αρχής λιμένων και δημιουργία «Παρατηρητηρίου Ακτοπλοΐας» για την καταγραφή της λειτουργίας της ακτοπλοΐας και των εργασιακών συνθηκών.

- Επιδότηση των άγονων γραμμών αντίστοιχη με των στεριανών (μεταφορικό ισοδύναμο) με εφαρμογή πολυετών συμβάσεων.

Στόχος η βέλτιστη εξυπηρέτηση των πολιτών και η δυνατότητα ναυτιλιακών εταιριών να προγραμματίζουν μακροπρόθεσμα τον αριθμό και το αξιόπλοο των πλοίων τους.

- Θεσμοθέτηση δρομολογιακής υποχρέωσης της εταιρείας και όχι του πλοίου.

Στόχος η καλύτερη πληρότητα δρομολογίων και η εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού μέσω της συνεργασίας των ακτοπλοϊκών εταιρειών στο μεταφορικό έργο.

Προτάσεις για τα λιμάνια:

- Πρόβλεψη για χρήση τμήματος των λιμανιών για μαρίνες και για τις ανάγκες της αλιείας καθώς και για χώρους στάθμευσης κρουαζιερόπλοιων.

Η αξιοποίηση της παραλίας για πολλαπλές χρήσεις επιφέρει μείωση κόστους κατασκευής και κύκλου εργασιών.

- Θεσμοθέτηση ενός πράσινου λιμενικού τέλους: μειωμένα λιμενικά τέλη για πλοία που ρυπαίνουν λιγότερο.

Στόχος η δημιουργία θετικών κινήτρων στις εταιρείες προκειμένου να βελτιστοποιούν τη λειτουργία τους με τρόπο που μειώνει τη ρύπανση του τοπικού περιβάλλοντος.

- Θεσμοθέτηση αναπτυξιακού πλαισίου ιδιωτικοποίησης χρήσης των λιμένων που θα διατηρεί τον δημόσιο χαρακτήρα του για σειρά αναγκών.

Οι ιδιωτικοποιήσεις θα γίνονται με βάση το μοντέλο παραχώρησης δικαιώματος χρήσης μέσω ανοικτού διεθνούς διαγωνισμού, ο οποίος θα διατηρεί τον δημόσιο χαρακτήρα του σε θέματα μετακίνησης επιβατών και ελληνικών πολεμικών πλοίων για την ασφάλεια της χώρας.

Προτάσεις για τα ναυπηγεία:

- Χάραξη ενός στρατηγικού εθνικού σχεδίου ανάπτυξης της Ναυπηγικής Βιομηχανίας.
- Σύσταση μακροπρόθεσμης εργασιακής συνεργασίας με τα συνδικάτα με στόχο την αδιάλειπτη λειτουργία των ναυπηγείων και επανεξέταση των μισθολογικών δαπανών βάσει των αμοιβών που λαμβάνουν άτομα της ίδιας ειδικότητας σε άλλους τομείς.

Στόχος οι επισκευές πλοίων να γίνονται οικονομικά, ποιοτικά, άρτια και στοN χρόνο που αναγράφεται στα συμβόλαια, ώστε να αποκτηθεί εμπορική πίστη. Η μακροπρόθεσμη συμφωνία για σύνδεση των αμοιβών των εργαζομένων με την αύξηση της αποδοτικότητας των ναυπηγείων πρέπει να γίνει μοχλός ενάντια στα μικροπολιτικά παιχνίδια πολιτικών δυνάμεων που είναι αντίθετα στην ανάπτυξη του τομέα.

- Συνεργασία της Τράπεζας Ελλάδος με την Ευρωπαϊκή Επενδυτική Τράπεζα (ΕΙΒ), ώστε να εγγυάται το κράτος τη χρηματοδότηση της κατασκευής (Performance guarantee).

Στόχος η «ασφάλιση του κινδύνου» χρηματοδότησης ναυπήγησης σε ελληνικά ναυπηγεία πλοίων ποντοπόρου ναυτιλίας, για την εμπέδωση εμπιστοσύνης στον τομέα.

Προτάσεις εναντίον της πειρατείας:

- Υποστήριξη της ναυτικής επιχείρησης ATALANTA (EUNAVFOR), της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ακολουθώντας τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, ανέπτυξε για πρώτη φορά στην ιστορία της την πολυεθνικού χαρακτήρα επιχείρηση. Η Ελλάδα πρέπει να την υποστηρίξει, ώστε να προστατεύονται τα συμφέροντα των ελληνόκτητων πλοίων της ποντοπόρου ναυτιλίας.

Υποσημείωση

Το τρέχον έγγραφο αποτελεί μία καταγραφή των κατευθύνσεων πολιτικής του Βολτ στο θέμα και περιλαμβάνει ενδεικτικές, μη εξαντλητικές, προτάσεις πολιτικής. Το έγγραφο αυτό είναι υπό διαβούλευση κατά τον προσυεδριακό διάλογο του 1^{ου} συνεδρίου του Βολτ. Μετά την επικύρωση του τελικού κειμένου από το συνέδριο, θα αποτελεί τον πλοηγό για τη χάραξη των πολιτικών του Βολτ.